

SAHIBI

Deniz - İş Federasyonu

Yazı İşleri Müdürü
MEHMET ALİ SARI

Teknik Sekreter
ENVER EBCİ

Basıldığı yer: Vakıf Matbaası

SENDİKALI

DENİZ - İŞ

MEDENİYET;
MÜSPET İLİM VE
İŞÇİNİN EMEĞİYLE
MEYDANA GELİR!

Sayı: 56 — 18 Ocak 1955

15 günde bir Salı günleri çıkar. Fikrî, içtimaî, iktisadî işçi gazetesi

FIATI: 10 KURUŞ

Bir işçi Temsilcisi işçi aleyhine mi çalışıyor?

Köyden Şehre Akın

Prof. Orhan Tuna

Geçenlerde memleketimizi itibaren Garp memleketlerinin ziyaret eden İsrail gazetecilerin- hızla sanayileşmeğe başlamalar den mürekkep bir heyet, tanınmış ile ortaya çıkmış ve gerçekten gazetecilerimizden birinin başya- kısa bir müddet sonra köyler bo- zısına bazı sualler tevcih etmiş - şalınca mesele de bütün ehem - tir. miyet ve şumuliyle dikkati çek - miştir. Bu cümleden olmak üzere

(Devamı 2 ncelde)

Başmuharririnde haklı olarak işaret ettiği gibi, bu sualler pek ehemmiyetli, hususiyile içlerin - den bir hayalî mahiyeti haizdir. Okuyucularımızı daha fazla me - rakta bırakmamak için tevcih e - dilen bu suali burada tekrarlıya - lım: "Nufusunuzun 0/080 izira - atçı olduğuna ve Türkiye Sanayi leşmek gayretinde bulunduğuna göre, köylerden şehirlere büyük akınlarla karşılaşacağımız anlaşı - lıyor. İskân ve buna muvazi ted - birleriniz nelerdir?.."

Filthakeka Almancada Landf - lucht ve Fransızcada Exode Ru - ral tabir olunan köyden şehirle -

Bir takım cahil sendikacıların Denizcilik Bankasına yazdığı çirkin bir yazı işçi haklarının zayi olmasına sebebiyet verdi

Denizcilik Bankasının tahmil si bulunan İstanbul Liman Tahliye kısmında bütün işçileri si mil Tahliye sendikası deniz subesin dikkattir. da son zamanlarda (Yükleme bo Denizcilik Bankası T.A.O Ji man işletmesinde çalışan işçilere ton usulü götürü ücret vermekte dir. İşveren idare işçilere her gün iş vermediği için de işçiler hafta da birkaç gün boş kalmaktadır lar.

Gün geçtikçe bu sendika idase cilerinin iş verene yaranmak için işçi haklarını nasıl feda ettikleri ne dair birçok malûmat edinmiş bulunmaktayız. 5837 sayılı kanunun 7 nci mad desini gereğince götürü ücret alan işçiler haftalık ücretlerinin 12 ide 1 inin verilmesi sarif hükme bağlandığı için haftanın 6 günün de çalışmayan işçilerin haftalık kazancı düştüğünden hafta tatili ücretlerini de düşük almasına

(Devamı 2 ncelde)

Cahil Avukat haklı davayı kaybettirir

Liman tahmil tahliye servisi men subu işçilerden bir kısmı 29 12 954 günü Sirkeci'de Alman bandra- lı bir gemide boşaltma yaparken paydos etirilip, çıktıktan sonra ge- ri kalan ve anbar kapamakla meş- gul olan 4 işçiye gemiye gelen 13 ton yüklem almaları söylenilmiş işçiler ise (pek haklı olarak) eksik posta ile (bir postanın 11kişi olma- sı lâzımken) çalışmalarına imkân

olmadığını söyliyerek yükü alma- mışlardır.

Bu vaziyette işveren idare hak- sız olarak işçilerden (6)şar lira para- cezası kesmiştir. Bu durum istan- bul liman tahmil ve tahliye işçileri sendikası yönetim kurulunda müza- kere edilerek cezanın kaldırılması hususunda liman işletmesi nezdinde teşebbüse geçildiği sırada aynı iş- yerinde kurulmuş bulunan yükleme boşaltma servisi deniz işçileri sen- dikası liman işletmesine sözde işçi haklarını arıyormuş gibi bir yazı yazmıştır. Bu yazının mahiyetini tetkik ettiğimiz zaman işçiyi müda- faa değil bilakis işçinin aleyhine ya- zılmış bir yazı olduğu derhal mey- dana çıkar. Meselâ bahis mevzuu yazı içinde aynen şu tabir mevcut tur (ısrak harmanı döver kabilinde ceza kesilmiştir) denmektedir.

Bir kere cemiyet adabında resmi yazılarda bu şekilde kaba, bayağı, yakışsız bir tabirin kullanılmış olması bilhassa yeni gelişmekte o-

lan Türk Sendikacılığı için üzülecek bir hadisedir.

Kaldı kibuyazı ile cezanın kaldırılması temin edilmediği gibi üste- lik işvereni işçilere karşı cephe alma- ğa mecbur etmiştir. Ve hatta bu mevzuda İstanbul Liman tahmil tahliye sendikasının yapacağı teşeb- büse de set çekmişlerdir. Şu ha- dise meşhur bir darbu meseleyi bi- ze hatırlattı.

(Cahil Avukat Haklı Davayı Kayıp Ettirir

Tahmil Tahliye işçileri sendikasının değerli idarecisi ve Deniz-İş Federas- yonu İcra Heyeti üyesi İzzet İmer

Yeni bir iş murakabe ve teftiş tüzüğü hazırlanıyor

Çalışma Vekâletinde, 5690 sayılı ka- nunla kabul edilen, "Endüstri ve tica- rette iş teftişi" hakkındaki 81 sayılı beynelmilel sözleşme esas alınarak ve diğer taraftan da, memleketin bünye- si ile diğer mevzuat ve mevcut nizam- nameler gözönünde bulundurularak bir iş murakabe ve teftiş tüzüğü'nün hazırlanmasına başlanmıştır.

Tahmil Tahliye İşçileri Sendikasının kurucusu Muharrem Muhanoğlu

15 yaşından küçük işçi çalıştırılıyor

Şehrimizde yalnız bir sanayi ko- lundaki fabrika ve tezgâhlarda çalış- şan 15 yaşından daha küçük işçi ço- cuk miktarı 4200 olduğu bildirilmek- tedir.

Diğer taraftan başka branşlardaki fabrikalarda ve tezgâhlarda çalışan işçilerin de hemen hemen yüzde 8- ini çocukların teşkil ettiği söylenmek- tedir. Sayısı yüzbinleri bulan işçi top- luluğu arasında çalışan bu miktar ço-

cunun mühim bir yekûn meydana ge- tirdiği basit bir hesap sonunda mey- dana çıkmaktadır.

Zaten bu konuda milletlerarası ça- ğırma bürosunun neşrettiği istatistik- lerden öğrenildiğine göre 15 yaşından küçük çocukları çalışma nisbetinin en

memleket Türkiyedir. 33 Millet arasındaki nisbetleri gös- teren bu istatistiklerde yüzde 14,7 si- rinde erkek çocuk ve yüzde 15,1 i kız çö- lük olmak üzere Türkiye başta gel- den Mısır gelmektedir.

Izmirde fecî iş kazası

Izmir — Bugün şehrimizde son- ger birçok işçi de yaralanmıştır. yılların en büyük faciası vukubulmuş Facianın ikinci kısmı bundan son- ra başlamış, yangın yerine hareket eden 106 plâkalı motopomp arabası,

Rafael Bartiye ait Halkapınar yağ fabrikasında saat 8 de Pirina kazan Nevzat Pesene ait Şoför Ertuğrul i- larından biri infilâk etmiş, bu infilâk neticesinde, Bekir usta, işçi Doğan bil ile çarpışmıştır. İtfaiye arabası ve Kavaf Emin fecî surette parçala- şarak ölmüşlerdir. İşçilerden İbrahim aldığı yaralar neticesinde derhal öl- müş, İtfaiye Çavuşu Süleyman Tan- mal Ocaklı, Mustafa Ersoy, Mustafa yeli ve İtfaiyeci Mustafa Akıncı ağır surette yaralanmış ve hastahane- ye kaldırılmıştır.

Hususî araba şoförü Ertuğrula hiç- dan Mustafa Kemancı ve Ramazan bir şey olmamıştır. Sulfir Dö Karbonla çalışan Pirina fabrikasındaki yangın bütün fabrika- yı çöktürmüştür.

Çokolata sanayii ham madde sıkıntısı gideriliyor

Bir müddet evvel çokolata sanayi- in de haricîten temin edilen ham madde noksanlığı yüzünden işsizlik tehlikesi belirmiş idi.

Fakat çokolata ve şekerli sanayi iş- çileri sendikası Ankaraya giderek a- lâkalı makamlara durumu arzemiş ve bir buçuk milyon liralık dövizli bu hususta tahsis ettirmeğe muvaffak olmuştur.

İşçi aleyhine çalışan mümessil

(Baştarafı 1 incide)

sebebiyet verecek idi.

Bu durumu göz önüne alan İş ve imza ettikleri halde sadece Süleyman Yılmaz imzadan imtina etmiştir. Vilyet hakem kurulu meseleyi görüşmek üzere tarafları 7.1.95' cuma günü davet etmiş ise de Süleyman Yılmaz kendisine tebliğat yapılmış olmasına rağmen Hakem Kuruluna gelmemiştir.

Mehmet Ali Sarının müdafaasını bütün işçi mümessilleri kabul ve imza ettikleri halde sadece Süleyman Yılmaz imzadan imtina etmiştir.

Vilyet hakem kurulu meseleyi görüşmek üzere tarafları 7.1.95' cuma günü davet etmiş ise de Süleyman Yılmaz kendisine tebliğat yapılmış olmasına rağmen Hakem Kuruluna gelmemiştir.

Hakem kuruluna işçi hakkını müdafaa etmek için işçi mümessili Mehmet Ali Sarı yalnız çıkmaya mecbur olmuştur. (İşçi mümessili Ahmet Ödemişler istirahatlı olduğu için hakem kurulu gelmemiştir.)

Uzlaştırma tahkim nizamnamesine göre mümessillerin hepsi gelmediği takdirde eksik mümessiller dinlenmeyeceği için hakem kurulu M. Ali Sarıya bu durumu hatırlatarak tek mümessili dinliyeceklerini ve gelmeyen işçi mümessillerinin işçi davasına hizmet etmediklerini bu vaziyete göre gıyaben karar ve receklerini söylemişlerse de Mehmet Alinin ricası üzerine toplantı 10.1.95 Pazartesi günü saat 15'e talik edilmiş ve o günü mümessiller iştirak etmemişler fakat Süleyman Yılmaz bu sefer hakem kuruluna verilmek üzere yazılı bir müdafaa getirerek bu yazılı müdafaada da yine bankanın işçi ücretinin indirmesine bir diyeceği olmadığını yazmıştır. Fakat bu kere işçi mümessili Mehmet Ali Sarıyı destekliyerek Süleyman Yılmazın yaptığı bu hareketini tasvih edemiyebileceğini söylemesi üzerine bu müdafaayı Süleyman makeme vermemeğe mecbur olmuştur. Bu subette işçi ücretleri nisbeten tehlikeden kurtulmuş fakat hakem kurulunda dahi Süleyman Yılmaz işçiyi müdafaa için tek kelime konuşmamıştır. Mehmet Ali Sarı ve diğer mümessiller işçiyi çok güzel bir şekilde hakem

İş veren banka ise bir sendika idarecisi ve işçi mümessili tarafından gelen bu fırsatı kaçırmış derhal toplulukla iş ihtilafı çıkararak işçi mümessillerini davet etmiş ve bu hususta işçi mü-

İş veren banka ise bir sendika idarecisi ve işçi mümessili tarafından gelen bu fırsatı kaçırmış derhal toplulukla iş ihtilafı çıkararak işçi mümessillerini davet etmiş ve bu hususta işçi mü-

Köyden şehre akın

(Baştarafı 1 incide)

re, İngiltere de sanayi hareketlerinin bidayetinde, nüfus takriben yarı yarıya köylerle şehirler arasında inkisam etmiş vaziyette iken, bugün nüfusun 0/0 93 ü şehirlerde, % 7 si ise köylerde yaşamakta bulunmuştur. Belçika Almanya, İsveç gibi sanayi şehirlerinde de bu köyden kaçış hareketi büyük ölçüde vaki olmuştur. Gerçi bugün memleketimizde belki endişe edilecek bir "kaçış", ve (köylerin boşalması) hadisesi henüz yoktur. Fakat şehirleşme temayülünün mevcut olduğu da aşikârdır. Ancak bu hareket yakından takip ediliyor mu? Bilmiyoruz. Bir taraftan ziraatin süratle makineleşmesinden dolayı bir kısım ziraat halkının serbest kalması, diğer taraftan şehirlerde sanayinin hızlanmış bulunması her halde köylerden bir kısım halkın nihai olarak ayrılmalarını intaç etmektedir. Fakat söylediğimiz gibi bu hareket adım adım takip edilmek gerektir.

Diğer taraftan da köylerden şehirlere hicret eden halk için İsrail gazetecilerinin de işaret ettikleri gibi, bazı tedbirler almak zarureti vardır. Bu tedbirleri ittihazla hangi resmî odgan alâkahdır? Şayet bu meseleyi kendine iş edinmiş bir makam varsa, bugüne kadar ne yapmıştır ve neler yapmayı tasavvur etmektedir. Bunlar hakkında biz fazla bir bilgiye sahip bulunmamaktayız.

Demir ve madeni eşya

Sağlık bakanı verem haftasında radyoda konuştu

(Baştarafı 4 üncüde)

sevketmek için en verimli teşkilât Verem Mücadele Dispanserleridir. Techizatı modern, bis dispenser iyi yetişmiş elemanların elinde, mücadele hususunda paha biçilmez faydalı çalışmalar temin eder. Yalnız bunların sayılarının çok ve memleketin her tarafına yaygın olmaları şarttır. Bu bakımdan da son yılların rakamları çok dikkat çekicidir. 1949 da bütün Türkiye'de Sıhhat ve içtimalı Muavenet Vekâletine ait olmak üzere 3 dispanser bulunurken, bugün bunların sayısı 44 e çıkarılmıştır. Ayrıca Verem Savaş Derneklerine ait olup, Vekâletimizin her husustaki yardımlarıyla vilayetlerimizde kurtulan dispenserleri sayısı da 27yi bulmuştur. Bu derneklere Vekâletimiz elden gelen bütün yardımları yapmayı vazife bilmektedir.

Vatandaşlar, biz hükümet olarak verem hastalığını ve onun yaygın olmaları şarttır. Bu bakımdan da son yılların rakamları çok dikkat çekicidir. 1949 da bütün Türkiye'de Sıhhat ve içtimalı Muavenet Vekâletine ait olmak üzere 3 dispanser bulunurken, bugün bunların sayısı 44 e çıkarılmıştır. Ayrıca Verem Savaş Derneklerine ait olup, Vekâletimizin her husustaki yardımlarıyla vilayetlerimizde kurtulan dispenserleri sayısı da 27yi bulmuştur. Bu derneklere Vekâletimiz elden gelen bütün yardımları yapmayı vazife bilmektedir.

Verem savaşının esası sağlamları verem mikrobi kapmaktan korumak, hastaların mikrop saçmalarına mani olmak ve bunları tedavi etmek diye hulâsa edilebilir.

Sağlamları mikrop kapmaktan korumak için bunlara ve bilhassa vereme istidatlı olanlara muntazam ve sıhhi bir hayat yaşamak, kendini kollamak, hastalarla temastan kaçınmak gibi hususlar hakkında bilgi verilir ve kendilerine bu gibi imkânlar temin edilmeye çalışılır. Bundan başka çok yüz güldürücü ve bit-

KORUNMA YOLLARI

Veşemden korunma yolunda elde edilecek en faydalı netice çocuk doğarken, mektebe girerken ve askere alınırken verem aşısını tatbik etmek ve yurdun her tarafında yeteri kadar ve iyi bir teknikle işliyen kontrollü dispenserlerdir. Bu dispenserlerde tesbit edilen hastaların tecrit ve tedavisi de istenilen miktarda hasta yatağına sahip olmaya ihtiyaç gösterir.

Aynı zamanda bu yatakları hastane tesislerinin bütün modern tedavi vasıtalarıyla teçhiz edilmiş olması da lâzımdır. Bu hususta da son yılların rakamları ne derece ilerledüğümüzün bellig bir şahididir. 1930 da Sıhhat Vekâletinin elinde, bütün memlekette 1.097 verem ya-

mesinlerini istemiş tir.

İşçi mümessilleri bu ücret indirmesine itiraz ederek kabul edemeyeceklerini eshabı mücübelerle beyan ederken işçi mümessili Süleyman Yılmaz ise bu hafta tatili ücretlerinin indirilmesine bir diyeceği olduğunu söyleyerek işçi hakkını müda faadan kaçınmıştır.

Bu vaziyette Süleyman Yılmaz işçi menfaatleri aleyhine hareketine devam ederek işveren tarafını tutmuştur.

Diğer işçi mümessillerinin sözcülüğünü ise Tahmül Tahliye işçileri sendikası başkanı ve Deniz iş federasyonu genel sekreteri Mehmet Ali Sarı yaptığı etraflı bir müdahalede bu parayı almakta işçilerin hakları olduğunu belirtmiştir. Ve sonuna kadar da işçilerin haklarını müdafaada ısrar etmiştir.

Ve nihayet vaziyet il hakem kuruluna intikal etmiştir.

Mesken davası ve işçiler

(Baştarafı 4 üncüde)

İkinci yıl 617 lira faiz 583 lira borca mahsuben Üçüncü yıl 595 lira faiz 605 lira borca mahsuben dördüncü yıl 570 lira faiz 639 lira borca mahsuben

İşte vaziyet bu minval üzerinden devam etmekte bir işçi 16 bin lira için 15 senede 8 bin laraya yakın faiz ödemeğe mecbur tutulmaktadır.

Sigorta genel kurulunda bu noktaya temas eden işçi temsililerine selahiyetli şahsiyetlerce faizlerde indirme yapılacağı vaad edilmiş ise de bu vaadler elân tahakkuk etmiş bulunmaktadır.

İşçinin kendi parasına bu kadar yüksek bir faiz ödemesi ise işçileri düşündürmekte ve üzmettedir. İlgi li makamlara vaadlerini bir defa da hatırlatırken halihazır durumun işçi lehine bir an evvel düzelmesini temenni ederiz.

bit olunacak primlerin tamamını yalnız sigortalı öder.

Bu sigortalıların mecburi ve ihtiyari olarak ödedikleri primler ve bu primlere ait gün sayıları birleştirilir.

İhtiyari olarak sigorta haklarını devam ettirenler yıllık primlerini İşçi Sigortalı Kurumunun tayin ettiği aylarda dört eşit taksitte öderler. Herhangi bir taksit, gecikme faiziyle birlikte ve taksit tarihinden itibaren en çok bir yıl içinde yatırımayan sigortalılar bundan sonra ihtiyari olarak sigortaya devam edemezler.

Madde 28 (Muaddel) — İşçi Sigortalı Kurumu, Çalışma Vekâletince tasdik edilecek umumî şartlar dahilinde, İhtiyarlık Sigortasına tabi olmayan işlerde ve işyerlerinde çalışanların da toplu olarak bu kanuna tabi tutulmaları için işverenlerle veya işçi ve hizmetlilerin dernek ve buna

İşçileri sendikasının

beyannamesi

(Baştarafı 4 üncüde)

zihniyetin temsilisi kim olursa olsun sorumlu tutulmalıdır. Kanunun açık bıraktığı kapıları zorlayan bu işveren kanunen mahkûm olmazsa da, âmme vicdanının kendisini suçlu bulduğunu unutmamalı ve vicdan azabı çekmelidir."

Denildikten sonra son cümlelerde ise bugünkü mevzuatın kifayetsizliği üzerinde durularak işçi ile ilgili kanunlar da bugünkü ihtiyaçlara göre tadilat yapılmasını temennisi izhar edilerek beyanname sona ermektedir.

SENDİKALI: Çalışma Bakanlığının Sendikalar Kanunu, İş Kanununu işçi ile ilgili diğer kanunlarda günün içi-caplarına uygun olarak tadil tasarılarının hazırlanmış olduğunu öğrenmiş bulunuyoruz. Bu tasarıların bir an evvel kanunîyet kesbetmesi bütün Türk işçisinin arzu ve temennisi olduğunu bu beyanname vesilesiyle bir defa da belirtmek isteriz.

levi bîş korunma vasıtası da ve rem aşısıdır. Biz bu aşırı icabeden müfus gruplarını tüberkülin muayenesiyle kontrol ettikten sonra, büyük ölçüde yapmaktayız. Son birkaç senelik rakamlar bu yolda ne hızla ilerlediğimizi göstermektedir.

1949 da bütün memlekette 69 bin 618 kişi muayene edilip bunlardan 14925 kişi aşılandığı halde 1953 de bunlardan icabeden 904.445 i aşılanmıştır. Bu yekûn 19.4 senesi içinde daha da yükselmiştir ve önümüzdeki senelerde büsbütün hızlanarak bütün memlekete şamil olmak yoluna girecektir.

DISPANSERLERİN MÜHİM ROLLERİ

Verem hastalarını gerek başlangıç halinde, gerek etrafa mikro-şacak derecede ilerleme vaziyetinde bulup muayene etmek ve

tağı bulunmasına karşı bugün bunların sayısı 6.57 ve çıkarılmıştır. Biz bumiktarla da kalmıyacağız. Prevantoryum, sanatoriyum, verem hastahanesi, kemik hastahaneleri ve verem pavyonları gibi tessilerimizdeki yatak mevcudu en az 10.000 i aşınca veremle mücadele bir hayli kolaylaşmış olacaktır. Bugün çok şükür verem tedavisi de pek ilerlemiştir. Kontrollü ve bisbirleriyle müsterek surette ve mutlaka bir mütehasıs eliyle yerinde ve zamanında ve diğer tedavi vasıtalarıyla birlikte tatbik edilince bu hastalığın birçok safhalasında iyi neticeler vermektedir. Bundan mada cesraî tedavi ile veremin dahili tedavisinin pek kuvvetli bir yardımcı ve hattâ bâzen yegâne şifa vasıtası haline gelmiştir. Müesseselerimizde bu usullerden de istitade etmekteyiz veremden

İhtiyarlık Sigortası Kanununun Tadil Edilmiş Yeni Şekli

(Baş tarafı geçenki sayıda)

a) İhtiyari olarak sigortaya devam edeceğini bu kanuna tabi işten sonra defa ayrıldığı tarihten itibaren bir yıl içinde İşçi Sigortalı Kurumuna yazı ile bildirmek.

b) Evvelce kendisine toptan ödeme yapılmamış olmak veya toptan ödeme yapılmışsa bu miktarı, aradan geçen zamana ait faiziyle birlikte, ihtiyari olarak sigortaya devam talebinin kabul edildiğinin kurumca kendisine tebliği tarihinden itibaren üç ay içinde lade etmiş bulunmak,

c) Her yıl en az 250 gün ihtiyarlık sigortası primi ödemek.

(c) Bendi gereğince ödenecek primlerin tayininde sigortalının işten ayrıldığı tarihe tekaddüm eden son bir yıl içindeki ortalama günlük kazancı esas tutulur. Bu ücret üzerinden 24 üncü maddedeki nisbet dahilinde tes-

benzer teşekkülleriyle yahut işçi ve işveren sendikaları ile sözleşmeler yapılabılır.

Bunlar hakkında bu kanunun geçici 1 inci maddesindeki hükümler uygulanmaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM GENEL HÜKÜMLER

Madde 29 (Muaddel) — İşveren veya işveren vekilleri işyerlerine aldıkları sigortalı işçi ve hizmetlileri, örnekleri İşçi Sigortalı Kurumunca hazırlanacak beyannamelerle, en geç 15 gün zarfında Kuruma bildirmeye mecburdurlar.

Sigortalıların Kurumca tescilli, işyerlerinde tutulacak kayıt ve defterler, ihtiyari sigortaya tabi tutulanların prim ödeme şekilleri, aylıkların tediye zamanları, senelik hesap kartlarının sigortalılara ne suretle verileceği ve bu kanunun tatbik tarzını

gösteren diğer hususlar Çalışma Vekâletince hazırlanacak bir nizamname ile tesbit olunur.

Madde 30 — Her hesap yılı sonunda o yıl için alınan ihtiyarlık sigortası primlerinden dört türlü karşılık ayrılır:

- Matematik karşılık;
- Ödenmiş primler karşılığı;
- Askıda işler karşılığı;
- Olağanüstü karşılık.

Matematik karşılık, bu kanun gereğince bağlanacak aylıkların ödenmesini sağlamak üzere hesaplanacak peşin değerlerin toplamıdır.

Ödenmiş primler karşılığı, henüz malûllük, ihtiyarlık ve ölüm dolayısıyla sigortadan faydalanmaya başlamamış bulunan sigortalılar için bu kanun gereğince ileride kurumca yapılacak ödemelerin bilânço tarihindeki değeri ile bu sigortalılar için mütea-

kip yıllarda ödenecek primlerin peşin değerleri arasındaki farktır.

Askıda işler karşılığı, yıl içinde muameleleri tamamlanmıyarak tediyeleri yapılmamış bulunan aylık ve toptan ödemeleri karşılayacak yeterlikte olur.

Olağanüstü karşılık, herhangi bir hesap yılına ait gelirlerin o yıl yapılacak masraflarla yıl sonunda ayrılmaması gerekli karşılıklara yetmemesi halinde kullanılmak üzere ayrılan karşılıktır.

Her hesap yılı sonunda o yılın gelirlerinden matematik, ödenmiş primler ve askıda işler karşılıkları ile yönetim giderleri ve diğer sigorta masrafları çıkarıldıktan sonra kalamı olan olağanüstü karşılık olarak ayrılır.

Madde 31 (Muaddel) — İhtiyarlık Sigortası için ayrılacak karşılıklar:

(Devamı var)

Yılbaşı Sabahı...

Yılbaşı gecesi kolla kendini
Gezmek için arada bul dengini ,
Bu gecede ararlar hep zengini
Başına vurursun ertesi sabah
Bir tek mey i çersen gelir gerisi
Kalır çantaların elde derisi
Çıkarsa karşına uygun birisi
Vah ne yaptım dersin ertesi sabah
Uykusuzluk başa ağrı getirir
İçki, kumar seni söker bitirir
Bir düşüş atarsa toptan götürür
Yolarsın saçları ertesi sabah
Sökülür paralar hep teker teker
Bir biçimsiz çıkar topunu çeker
Sarhoşluk parayı kum gibi döker
Cepler boş bulunur ertesi sabah
Sersem sersem sallanarak gezersin
Hatırlarsın tatlı candan bezersin
Defterine acı acı yazarsın
Akıl başa gelir ertesi sabah
Bir dostuna sırrını açamazsın
Açarsan sana der çok yaramazsın
Göt işine sen de mi kumarbazsın
Önüme bakarsınertesi sabah

(HASAN İRİS)

Denizciliğimizde ileri bir adım Deniz iş kanunu

Yazan :
Abdurrahman Benlioğlu

Denizci memleketlerde olduğu gibi bizde de gemi adamları ile iş verenler yani armatörler arasında ki hukukî münasebetleri düzenlemek maksadiyle bir deniz iş kanunu yapılarak yürürlüğe sokulmuştur. Filhakika maişetlerini denizde çalışarak temin eden ve memleket te hayli bir yeküne baliğ olan deniz işçilerinin hukukî durumlarını bir kanunla tanzimi ötedenberi ka ti bir ihtiyaç halinde belirmekte idi ira deniz işçisi kara işçisinin faydalandığı iş kanunundan istifade edemiyerek mağdur kalmıştı. Bu kere Büyük Millet Meclisince kabul edilen 6379 sayılı Deniz iş kanunu ile bumağduriyete son verilmiştir. Her ne kadar kanun 150 ve daha yukarı tonojdaki ticaret gemileri ile bu gemilerde çalışan gemi adamları ve bunların işverenleri hakkında uygulanmak üzere düzenlenmiş ise de bu kanuna tabi bulunan işverenlere ait mavuna, şat ve benzerleri ile bu teknelerde çalışan denizcilerinde iş bu kanundan faydalanacakları tasrih edilmiştir. Şu halde meselâ denizcilik bankasının liman işletme idaresindeki me rakte çalışan denizcilerinde bu

kanun hükümlerinden istifade edecekleri anlaşılmaktadır. Yürürlüğe giren Deniz İş Kanunu her şeyden evvel gemi adamının işe yazılı bir mukavele ile girmesini temin etmek te işten çıkarılmalarını kayıt ve şartlara bağlamakta ve iş akdi ya bancı bir memlekette feshedildiği taktirde gemi adamını memlekete iade etmeğe işvereni mecbur tutmaktadır. Bu hükümlerle kanun gemi adamının hizmetini teminat altına almış, bir taraftan işverenin gemi adamlarına keyfi muamele yapmalarına mâni olurken diğer taraftan onların yabancı limanlarda gemiden ihraç edilip gurbette sıkıntılara duçar olmalarının önüne geçmiştir. Kanunda normal iş müddeti haftada yetmiş saat (yani günde 10 saat) olarak kabul edilmiş ve bu müddetten daha çok çalışması icap eden gemi işleri için de azami müddet haftada seksen dört saat (yani günde 12 saat) tesbit edilmiştir. Fazla çalışmalar için ve rilecek ücret, normal çalışma ücretinin saat başına düşen, miktarının yüzde yirmibeşi ile yüzde ellisi arasında olmak üzere takdir edilmiştir. Bundan başka iş kanunu mürettebatı gemide işveren tarafından meccanen iase etmeğe yahut iase bedeli ödemeğe, yatma, dinlenme, ve yemek yerleri ile eczahane ve revir bulundurmağa mecbur etmekte ve aynı zamanda yıllık ücretli izin, iş kazaları, meslek hastalıkları, analık ve ihtiyarlık sigortaları hakkında gerekli hükümleri ihtiva etmektedir. Vazn kanunun içtimai adalet esasına göre düşünüp meydana getirdiği bu mevzuatın gayesi gemi adamlarının hukukî

dan ve sefer esnasında mürettebatın yarısının behemehal iş başında bulunması mecburiyetinden ileri relim ki; Deniz İş kanunu ticaret gelmektedir. Bu münasebetle bildigemilerinde mürettebat kadrolarının hakikî ihtiyaca göre tesbitini lüzumlu kılmaktao olduğundan eldeki gemi adamları yeterliği ve sayısı nizamnamesinin esaslı bir incelemeğe tabi fütularak islahı icap etmektedir. Diğer taraftan gemi adamlarının terfihini sağlayan meslek imtihanlarında nazari bilgilerden ziyade ameli bilgilere önem verilmesi keyfiyeti üzerinde de durulmak gerektir. Zira pratikte iyi dereceli personelin iş sahasında geçmeyen nazariyet eksikleri yüzünden terfiden mahrum kaldıkları kesretle görülmektedir. Gemi adamlarına hakikî menfaatlarsağlayan Deniz İş kanununun ileriki tatbiki katı sırasında bu cihetlerin de dikkat nazarına alınacağı umulur.

Denizcilerimizin büyük bir ümitle bekledikleri bu iş kanunu denizciliğimizin sosyal bakımdan kalkınmasını sağlaması itibariyle ehemmiyet taşımaktadır. Aynı zamanda bu kanun gemi adamlarına sendika kurmak hakkını da tanımakta onların cemiyet hayatına intibaka davet etmektedir ki bu meskeki teşkilât vasıtasıyla denizcilerimizin Avrupalı denizciler gibi Seamans House'lar (gemici barındırma yurtları) kurulması sağlanacaktır. 1955 yılı başında tamamen yürürlüğe giren Deniz İş Kanununu; gemi adamlarımızı refaha ulaştıracağı için sevinçle karşılıyoruz.

ÇUKUROVO BEZ FABRİKASI
YANDI

Tarsus Böl-
gemizin en büyük dokuma fab-
ricasından biri olan Çukur Ova
19

SUMERBANK

Sermayesi: 200.000.000 Türk Lirası

Vadeli, vadesiz küçük cari hesaplar için yıldı

yapılan işçilerin sigortasından işçiye ayrılan muayyen bir miktar para ile ev sahibi olması lâzım gelirken sigorta işçinin birikmiş paralarını muhtelif yerlerde kul lanmakta ve işçi Yapı Kooperatifleri ne ise çeşitli müşkülât çıkarmaktadır.

Hazırlanan programa göre yalnız İstanbulda senede (1000) evin yapı lıp işçiye teslim edilmesi icap ederken iki sene zarfında (Elektrik su gibi mübrem ihtiyaçları temin edil memiş) yalnız 24 evin tamamlanmış olması hakikaten dikkati çekecek mihiyettir.

Yine bu arada işçi sigortalarının işçi evleri için işçiye verdiği paralar dan aldığı faiz miktarında hiç te kü çümsenecek bir rakkam sayılmaz.

bu işçilerin rayyoda yapmış oldu ğu aşağıdaki konuşması ile açıklamıştır:

“— Sevgili vatandaşlarım, Birçok memleketlerde olduğu gibi yurdumuzun da büyük bir sosyal derdini teşkil eden ve emekle savaşa şerh emekle bildirerek ve güzel bir anane halinde devam eden, verem haftası nı açmakla sevinç duymaktayım. Bir hafta müddetle kıymetli meslektaş ve arkadaşlarımız sizlere, veremden korunmak ve verem tedavisi hakkında en yeni ve en iyi malûmatı verecektir. Verem âfeti bazı ileri memle-

niz bu memleketlerde tababetin ilerlemesi, yeni yeni keşifler yapılması, devletin geniş teşkilât kurması değildir. Muvaffakiyetin asıl sırrı, tıpkı hudutan içeri dala bir düşmana karşı olduğu gibi, devletle milletin elele vermesinde, sağlık teşkilâtıyla işbirliği ederek, halkın da verem savaşı Dernekleri kurmasında ve bu mühim dâvanın bütün milletçe canla başla benimsenmesinde, ve her şahsın kendini korumasını bilmesindedir. Zira, verem mücadelesi tek cepheli ve sade tıbbî tedaviye dayanan bir mevzu değildir. Bilâkis bu mücadelenin, hepsi birbirine yakın veya aynı derecede mühim olmak üzere çeşitli, tıbbî, sıhhi, sosyal ve kültürel cepheleri vardır. Bu cephelerin

Yeni iş ihtilafları

Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmesi Umum müdürlüğüne bağlı, 27 işyerinde birden toplulukla iş ihtilâfı çıkarılmıştır. Elektrik, Gaz ve Motörlü Taşıt İşçileri Sendikası, İşçilerin isteği üzerine Tahkim Tüzüğü hükümlerini yerine getirerek iş ihtilâfını yürütmeğe karar vermiştir.

Toplulukla iş ihtilâfında işçiler şunları istemektedirler:

600 kuruşa kadar yevmiye alanların saat ücretlerine 30 kuruş, 600 — 850 kuruşa kadar gündelik alanların saat ücretlerine 25 kuruş, 850 kuruştan fazla yevmiye alanların saat ücretlerine 20 kuruş zam yapılmalıdır.

İşçi ücreti bakımında son defa yapılan ayarlama da kadem ve saat ücretlerinde görülen aksaklıklar düzeltilmeli, işçilere verilen yemek bedelleri, asgarî ücret komisyonunun kabul ettiği seviyeye yükseltilmeli, giyim eşyası talimatnamesinin aksayan tarafları değiştirilmelidir.

Bu isteklerin tahakkuku için sendikacı bir komisyon teşkil etmiştir.

gili, programlı, şuurlu ve içten gelme akızu ve gayretle çalışıp herkesin kendine düşen vazifeye dört elle sarılmasıyla sağlanır. Verem haftalarının en büyüğü (Devamı 2 ncide)

İşçilere baskı yapmaktan mahkûm olan Hasan Aslan Alp

Demir ve Madeni Eşya işçileri Sendikasının beyannamesi

İstanbul Demir ve Madeni eşya işçileri sendikası bazı işverenlerin son zamanlar çeşitli bahanelerle işçileri karması meselesindeki görüşünü açıklayan bir beyanname yayınlamıştır. İşçi arkadaşlar; diye başlayan beyanname ezcümle şöyle denilmektedir:

— Sendikalar, çalışma sahasında işçi ile işveren arasında zuhur eden ihtilâf ve haksızlıkların, sosyal adalete uygun şekilde halli için çalışan işçiler teşekkülleridir.

Sendikacılar, sendikaların esas gayesi olan sosyal adaletin tahakkuku için çalışan Sendika idarecisi işçilerdir.

Bugün birçok medenî ve demokratik memleketlerde sendikalar ve sendikacılar, bu hakiki mânası ile tanınmış, gerek işverenler ve gerekse hükümetlerce muhatap olarak kabul edilmiştir. Türkiyede de Sendikalar ve Sendikacılık 1947 senesinden itibaren kanunen hükümetçe tanınmış ve bugün yedi sene gibi bir maziye sahip olmuştur. Buna rağmen memleketimizde sendikalar ve sendikacılar hâlâ, bu demokratik zihniyete bir türlü ayak uyduramayan ve ortaçağ kafası ile düşünen bir kısım işverenlerin taziyekine maruz kalmaktadır. Bunun neticesi olarak Sendika idarecileri, su dan bahanelerle iktisaden tazvık altın da tutularak, kanun yolunda çalışma larından uzaklaştırılmak istenmektedir. Bu iktisadî baskı, zaman zaman Sendika idarecilerinin işsiz kalmaları gibi facialara kadar dayanmaktadır. Bir çimento fabrikasında sebepsiz olarak 152 işçiyi, Yedikulede bir do

Haliç dersaneside işçi Mümessillerinin durumu

Geçen sayımızda Haliç Tersane sinde asıl işçi mümessillerinin top tan istifa ettiklerini bildirmiştik.

Liman Dok Sendikası II. başkanı Mahmut Ertaş

Yeni durum karşısında liman dok işçileri merkez sendikası başkan vekili ve müstafi işçi mümessili Mahmut Ertaştan yeni durum ne olacağını sorduğum zaman Ertaş kısaca fikirlerini şöyle ce hulâsa etti:

— Haliç Tersanesinde 1943 senesinde (1) asil (3) yedek olarak mümessil seçimi yapılmıştı. Son tadil edilen tahkim tüzüğü ne göre ise (1) asil (1) yedek işçi mümessili seçilmektedir. Yedeklerden ise (3) mümessil de istifa etmiş bulunmaktadır ki işyerimizde (5) mümessil seçildiğine göre geriye 2 mümessil kalmaktadır. Bu vaziyette iki bir ara seçimi yapmak zarureti hasıl olmuştur. Bu yapılacak seçimin ise 3 ay sonra normal seçimle yenilenmesi icap etmektedir.

Bu netice, 137 memleket çocuğunu, sırf Sendikalar kanununun getirdiği yeni anlayışa tahammül edemiyerek ve işçinin, memleketin iktisadî hayatında, sendikaların ise sosyal alanda ifa ettiği rolü kabule yanaşmıyarak, dilediği gibi emir verip, çalıştırma hürsundan ileri gelmiştir. 137 memleket evlâdının geçim şartlarını bir anda altüst etmek suretiyle, memleket iktisadiyatının ve memleketin sosyal düzenini sarsacak bir (Devamı 2 ncide)

İlân Tarifesi

Zayi, isim tashihi ilânları 150 kuruştur. Kongre ilânları 500 kuruştur. Cemiyetler, sendikalar tüzüğü ve ticarî ilânlar pazarlığa bağlıdır. İlân ve yazı işleri için Teknik Sekretere müracaat
Telefon: 41173

SENDİKALI

DENİZ-İŞ

İŞÇİ, DÂVASINI
SENDİKALARDA
TOPLANMAKLA
HALLEDEBİLİR!

Sayı: 56 — 18 Ocak 1955

15 günde bir Salı günleri çıkar. Fikrî, içtimaî, iktisadî işçi gazetesi

Fi: 10 kuruş

İşçilere baskı yapan ustabaşı hapse mahkûm oldu

Mesken davâsı ve işçiler

Yazan: Mahmut Yüksel

Bir işçi arkadaş sendikamıza gelerek ev sahibinin kendisini evinden çıkarmak istediğini, sebep olarak kiranın azlığını gösterdiğini, işgal ettiği yerin ise ufak bir oda ile bir de penceresiz sandık odasından ibaret olmasına rağmen halihazırda 60 lira ödediğini söyledi.

İşçi arkadaş ananevî durumu ve kazanç vaziyetini hülâsa ederken şöyle dedi.

— Üç çocuğum ile bir de ihtiyar annem var aylıkkazancım ise yalnız 160 liradır. Bu paranın 60 lira sını ev kirasına verdiğim zaman elimde 100 lira kalır.

Bu para ile bu zamanda nasıl geçinebileceğimi siz düşünün. Eğer bir de ev kirası arttığı zamanki durumumu sizin taktirinize bırakıyorum.

Şimdi birde işçi yapı kooperatifleri yolile ev yaptırmağa teşebbüs eden işçilerin durumuna bir göz atalım.

İhtiyarlık sigortasına tabi işçilerin bu sigortaya ödedikleri pirim karşılıklarından ayrılan fondan işçiyi ucuz ve sıhhi birer ev sahibi

Bu noktayı iyice belirtmek için bir kaç rakkam vermeği lüzumlu görmekteyiz.

Meselâ 16 bin lira kredi ile mal olan bir işçi evine işçinin ödeyeceği taksitler (yüzde 4 faiz kredile) senede 1200 lira ödediği takdirde faiz miktarı şöyle hesap edilmektedir

Birinci yıl 640 lira faiz 560 lira borca mahsuben.

(Devamı 2 nolda)

Şehir hatları inşaat servisi ustabaşısı işçiye tazyik ve hakaretinin hesabını muhakemede hâkime verdi!

Uzun zamandanberi şehir hat mîş olan mezkûr atelyenin usta oğlu Sulh ceza mahkemesinde inşaat servisi atelyesinde usta başısı Hasan Aslan Alp nihayet yapılan duruşmasında cürmü sa lışan işçilere baskı yapan ve ağır Liman dok gemi sanayii işçileri bit görülerek (20) gün hapsine muamele ve hakarete ve bu iş sendikası Tophane şubesi tarafın ve (165) lira para cezasına mah kil hareketleri âdet haline getiren dan mahkemeye verilmiş ve Bey kûm olmuştur.

SENDİKALI:

Mahkemenin verdiği âdil kararın işçilere baskı yapan bazı kimselere ibret teşkil etmesini temenni ederiz.

Sağlık Bakanı Verem Haftasında Radyoda Konuştu

Dr. Behçet Uz, Hükûmetimizin bu davâyâ verdiği önemi izah etti

Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekletlerinde bugün, artık büyük sıhhi her birinde faal ve verimli şekil-kâlet ile Verem Savaş Derneği ve sosyal dâva olmaktan çıkarak de ve birbirleriyle ahenkli suret nin müştereken hazırladıkları ve kolayca kontrol altına alınabilen te çalışmazsa, umulduğu kadar remle savaş haftası Sıhhat ve İç ve gîtgide azalan bir hastalık ha güzel neticeler alınamaz. Muvaf-timaî Muavenet Vekili Dr. Beh line gemiâtiş. E. ... sebabi ... zalt ... februar ... bu ...

10 ÇEKİLİŞ

Apartman katları ve daireleri, müstakil evler, otomobiller, 2000 altın ve her keşidede çeşitli para ikramiyeleri.

Ayrıca vadeli ve 6 ay çekilmeyen vadesiz mevduat sahiplerine yünlü (halı hariç) ve pamuklu satışlarında tenzilat.

Şartları gişelerimizden öğreniniz.

Her 150 Lira İçin bir Kur'a Numarası

Umum Müdürlüğü: Ankara; Merkez Müdürlüğü: Ankara; Şubeleri: Adana, Balıkesir, İstanbul, İzmir, Kayseri Ajanları: Bahçekapı, Beyoğlu (İstanbul); Bürosu: İskenderun.

Sümerbank'ın Müesseseleri:

- Sümerbank Alım ve Satım Müessesesi — İstanbul
- Sümerbank Ateş Tuğlası Sanayii Müessesesi — Filyos
- Sümerbank Bakırköy Pamuklu Sanayii Müessesesi — İstanbul
- Sümerbank Bursa Merinos ve Hereke Yünlü ve Halı Dokuma Sanayii Müessesesi — Bursa
- Sümerbank Çimento Saniyii Müessesesi — Sivas
- Sümerbank Defterdar Yünlü Sanayii Müessesesi — Defterdar / İstanbul
- Sümerbank Deri ve Kundura Sanayii Müessesesi — Beykoz / İstanbul
- Sümerbank Ereğli Pamuklu Sanayii Müessesesi — Ereğli / Konya
- Sümerbank İzmir Basma Sanayii Müessesesi — İzmir
- Sümerbank Kayseri Pamuklu Sanayii Müessesesi — Kayseri
- Sümerbank Kendir Sanayii Müessesesi — Taşköprü
- Sümerbank Malatya Pamuklu Sanayii Müessesesi — Malatya
- Sümerbank Nazilli Basma Sanayii Müessesesi — Nazilli
- Sümerbank Pamuk Satınalma ve Çirçir Fabrikaları Müessesesi — Adana
- Sümerbank Sellüloz Sanayii Müessesesi — İzmit
- Sümerbank Sun'î İpek ve Viskoz Mamulleri Sanayii Müessesesi — Gemlik
- Türkiye Demir ve Çelik Fabrikaları Müessesesi — Karabük

Sümerbank'ın teşebbüsü

- Kütahya Keramik Fabrikası

Alım ve Satım Müessesesinin toptan ve perakende mağazaları:

Adana, Amasya, Ankara, Burdur, Bursa, Diyarbakır, Erzurum, Eskişehir, Gaziantep, İstanbul (Bahçekapı ve Beyoğlu), İzmir, Kars, Konya, Kayseri, Malatya, Nazilli, Samsun, Sivas, Siirt, Trabzon, Van, Zonguldak.

kunu korumak... hayatın bunaltıcı ıstıraplarından kurtarıp refaha kavuşturacaktır. Gerçekten gemi adamlarımızın yıllardanberi İş Kanunu şumulüne sokulmamış olmasından cemiyette müsavatsızlığa yol açan antidemokratik bir olay bu yeni Deniz İş Kanunu ile ortadan kaldırılmış, işverenle alan arasında hukuk kaidele rine uygun ve her iki tarafın menfaatini ayarlayan hükümlerle denizcilik sahasındaki müzmin hastalıkların giderilmesine doğru isabetli bir adım atılmıştır. Bu kanun metninde dikkati çeken yegâne nokta günlük iş müddetinin sekiz saat yerine on saat ve daha çok çalışması icap eden işler için de on iki saat olarak kabul edilmesidir ki bu da gemi adamının ikâmet yerinin doğrudan doğruya iş yerinde olmasının

sıralarında çıkan bir yangınla enkaz haline gelmiştir. Zararın 50 bin civarında olduğu tahman edilmektedir. Hadisenin bir elektrik kontağı yüzünden vakkı bulduğu zannedilmekte ise de henüz kâti bir şey söylenmemektedir. Tahkikata başlanmıştır.

Erkek ve Kadın Terzisi

**ENVER EBCİ
PARİSTEN MEZUN**

Beyoğlu İstiklâl Caddesi Büyükdere
vükparmakkapı Sok. No: 25
Tel: 41173

Basıldığı Tarih: 20 Ocak 1955

**DENİZCİLİK
BANKASI**

**HEPİMİZİN
BANKASIDIR!**

İSMEY